

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών

Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Αντρέας Φακοντής, πρόεδρος

Μαριέλλα Αριστείδου

Σκεύη Κούτρα Κουκουμά

Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης

Ευανθία Σάββα

Γιώργος Περδίκης

Μάριος Μαυρίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Ιανουαρίου και στις 4 Φεβρουαρίου 2020. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο γενικός διευθυντής και λειτουργοί του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ και του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου. Η ΠΑΣΥΔΥ, παρ' όλο που κλήθηκε, δεν εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης και ο βουλευτής μέλος της επιτροπής Μαρίνος Μουσιούπτας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νομοθεσίας για μεταφορά στην κυπριακή έννομη τάξη της πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2016 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών

παροχών».

Επισημαίνεται ότι η εν λόγω Οδηγία αντικαθιστά την Οδηγία 2003/41/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Ιουνίου 2003 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου σκοπείται η περαιτέρω διασφάλιση της χρηστής διαχείρισης των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ) στο πλαίσιο εφαρμογής νέων βασικών λειτουργιών, όπως είναι η διαχείριση κινδύνων, ο εσωτερικός έλεγχος και η αναλογιστική λειτουργία, καθώς και η παροχή σαφών και χρήσιμων πληροφοριών σε υποψήφια μέλη, σε μέλη και σε δικαιούχους των ΙΕΣΠ με την ετοιμασία νέου εγγράφου όσον αφορά στην πληροφόρηση μελών και συγκεκριμένα τη δήλωση συνταξιοδοτικών παροχών. Επιπρόσθετα, με τον προτεινόμενο νόμο επιτυγχάνεται η άρση εμποδίων για τα διασυνοριακά ΙΕΣΠ και η εξασφάλιση των αναγκαίων εργαλείων και εξουσιών στους επόπτες για την αποτελεσματική εποπτεία των ΙΕΣΠ. Περαιτέρω, με τον προτεινόμενο νόμο καταργείται ο περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμος του 2012, αφού με αυτόν είχε επιτευχθεί η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την αντικατασταθείσα Οδηγία.

Επισημαίνεται ότι νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμος του 2019», το οποίο αποσκοπούσε στην εναρμόνιση με την πιο πάνω Οδηγία, είχε κατατεθεί στη Βουλή από την εκτελεστική εξουσία και αποσύρθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2020, προκειμένου η εκτελεστική εξουσία να επανεξετάσει ορισμένες πρόνοιές του.

Σημειώνεται ότι, παρ' όλο που η ημερομηνία συμμόρφωσης των κρατών μελών με την υπό αναφορά Οδηγία ήταν η 13^η Ιανουαρίου 2019, το αποσυρθέν νομοσχέδιο

κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 22 Νοεμβρίου 2019. Επειδή η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είχε ενσωματώσει την υπό αναφορά Οδηγία στην κυπριακή έννομη τάξη μέχρι την προρρηθείσα ημερομηνία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε αρχίσει διαδικασία παράβασης εναντίον της Δημοκρατίας για μη συμμόρφωσή της με τις διατάξεις της Οδηγίας, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αιτιολογημένης γνώμης. Περαιτέρω, με βάση την ενημέρωση της οποίας έτυχε η επιτροπή από τον γενικό διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εγκρίνει αίτημα της Κυπριακής Δημοκρατίας για παράταση της προθεσμίας απάντησης στην αιτιολογημένη γνώμη μέχρι την 11^η Φεβρουαρίου 2020.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας δεν προέβη στον αναγκαίο νομοτεχνικό έλεγχο αυτού, αφού δεν της παρεχόταν επαρκής χρόνος, επισημαίνοντας ότι το συμφέρον της Δημοκρατίας επιτάσσει την άμεση κατάθεσή του στη Βουλή, ώστε να ψηφιστεί και να τεθεί σε ισχύ πριν από τη λήξη της προθεσμίας που τέθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Περαιτέρω, στην εν λόγω εισηγητική έκθεση αναφέρεται ότι έχουν ενημερωθεί οι κοινωνικοί εταίροι για τις τροποποιήσεις που επήλθαν στο νομοσχέδιο και θα ακολουθήσει κοινωνικός διάλογος για οποιεσδήποτε νέες μη εναρμονιστικές διατάξεις, οι οποίες θα προωθηθούν αναλόγως.

Σύμφωνα με τα όσα ανέφεραν οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο πλαίσιο της συζήτησης του αποσυρθέντος νομοσχεδίου, η σύνταξή του έγινε με τη βοήθεια ειδικού εμπειρογνώμονα με στόχο τη βελτίωση τόσο του νομοθετικού όσο και του εποπτικού πλαισίου που αφορά τα ΙΕΣΠ.

Η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επεξηγώντας στην επιτροπή τους λόγους που κρίθηκε αναγκαία η απόσυρση του πρώτου νομοσχεδίου και η κατάθεση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου στη Βουλή, ανέφερε πως το Υπουργικό

Συμβούλιο, με απόφασή του ημερομηνίας 15 Ιανουαρίου 2020, είχε εξουσιοδοτήσει διυπουργική επιτροπή, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Οικονομικών και Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να επανεξετάσει τις πρόνοιες του αρχικού νομοσχεδίου. Ακολούθως, η διυπουργική επιτροπή, κρίνοντας αναγκαία την τροποποίηση του πρώτου νομοσχεδίου, αποφάσισε την απόσυρσή του και την κατάθεση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, στο οποίο ενσωματώνεται αριθμός τροποποιήσεων.

Ενημερώνοντας ειδικότερα την επιτροπή για τις διαφοροποιήσεις που επήλθαν στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο σε σχέση με το αποσυρθέν η ίδια υπουργός ανέφερε τα πιο κάτω:

1. Απαλείφθηκε η πρόνοια σύμφωνα με την οποία η ένταξη εργαζομένου σε συνταξιοδοτικό σχέδιο που προσφέρει ο εργοδότης είναι υποχρεωτική, όταν ο εργαζόμενος ανήκει σε επαγγελματική κατηγορία για την οποία ιδρύθηκε και λειτουργεί το συνταξιοδοτικό σχέδιο. Η απάλειψη κρίθηκε αναγκαία, γιατί, παρ' όλο που η ένταξη εργαζομένου σε συνταξιοδοτικό σχέδιο που προσφέρει ο εργοδότης αποτελεί αναμφίβολα μέτρο που ενισχύει τον δεύτερο πυλώνα των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων και είναι πολιτική που προωθεί η κυβέρνηση, λόγω της ισχύος στο αρχικό νομοσχέδιο της υποχρέωσης μόνο για μερίδα εργοδοτών και όχι για όλες τις επιχειρήσεις και της μη περίληψης των ασφαλιστικών δικλίδων για τη διαχείριση των εν λόγω ταμείων, καθώς και άλλων όρων και προϋποθέσεων που αφορούν τη λειτουργία τους, η υπό αναφορά υποχρέωση, που είχε αρχικά περιληφθεί στο νομοσχέδιο, δεν μπορεί σήμερα να εφαρμοστεί. Συναφώς, η κυβέρνηση θα επανέλθει μόλις ολοκληρώσει το θεσμικό πλαίσιο που αναφέρεται πιο πάνω, καθώς και τον κοινωνικό διάλογο που απαιτείται για τη δημιουργία του θεσμικού πλαισίου.
2. Προστέθηκε πρόνοια σύμφωνα με την οποία η μεταφορά συνταξιοδοτικού σχεδίου από εγγεγραμμένο ΙΕΣΠ σε άλλο οργανισμό ο οποίος παρέχει επίσημα

αναγνωρισμένα σχέδια επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, περιλαμβανομένων σχεδίων ασφαλιστικών επιχειρήσεων που έχουν λάβει άδεια για άσκηση ασφαλιστικών εργασιών Κλάδου VII, θα επιτρέπεται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν σε οδηγία του Εφόρου Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών, στην οποία θα καθοριστούν οι επιμέρους όροι και προϋποθέσεις της μεταφοράς, καθώς και ρυθμίσεις για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των επηρεαζόμενων μελών επί ίσοις όροις.

Η υπό αναφορά προσθήκη κρίθηκε αναγκαία, επειδή πριν από την έκδοση της υπό αναφορά οδηγίας του εφόρου δεν πρέπει να επιτρέπεται η μεταφορά από εγγεγραμμένα ΙΕΣΠ σε άλλα σχέδια, λόγω του ότι τέτοια μεταφορά, ελλείψει των όρων και προϋποθέσεων που θα καθοριστούν με την οδηγία του εφόρου, θα επέτρεπε τη μεταφορά του συνόλου των χρημάτων εκάστου συμμετέχοντος σε σχέδια που δεν πληρούν τους όρους ή και τη φιλοσοφία του δεύτερου πυλώνα συνταξιοδοτικών παροχών, με αποτέλεσμα να καταστρατηγείται η φιλοσοφία και οι στόχοι του προτεινόμενου νόμου. Επιπρόσθετα, με βάση τις πρόνοιες της ευρωπαϊκής Οδηγίας, τα ταμεία ή και άλλα συνταξιοδοτικά σχέδια πρέπει να λειτουργούν με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις.

Σημειώνεται ότι η πιο πάνω πρόνοια προβλέπεται ότι θα εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, και στις περιπτώσεις μεταφοράς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων.

3. Διαμορφώθηκε η πρόνοια που αφορά τη διάλυση και εκκαθάριση ΙΕΣΠ, έτσι ώστε η πρόνοια αυτή να μην εφαρμόζεται αναφορικά με αιτήσεις διάλυσης οι οποίες έχουν υποβληθεί μέχρι τη 15^η Ιανουαρίου 2020 στον Έφορο Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όσες αιτήσεις έχουν ήδη υποβληθεί θα τύχουν εξέτασης με βάση τον υπό κατάργηση νόμο.

Τέλος, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εισηγήθηκε

την απάλειψη της πρόνοιας του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σύμφωνα με την οποία ο προτεινόμενος νόμος θα τεθεί σε ισχύ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, έτσι ώστε η ισχύς του να αρχίσει από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Η εν λόγω εισήγηση υιοθετήθηκε από την εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και την επιτροπή.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών ανέφερε ότι συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, επισημαίνοντας ότι υπήρξε συναντίληψη σε πολιτικό επίπεδο του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας δήλωσε πως το αποσυρθέν νομοσχέδιο δεν έτυχε του αναγκαίου νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία, γιατί δεν της παρεχόταν επαρκής χρόνος. Περαιτέρω, η ίδια εκπρόσωπος ενημέρωσε την επιτροπή ότι η Νομική Υπηρεσία δεν είχε ενημερωθεί από την εκτελεστική εξουσία για την απόσυρση του πρώτου νομοσχεδίου. Τέλος, επισήμανε ότι η 11^η Φεβρουαρίου 2020 είναι η τελική ημερομηνία μέχρι την οποία ο προτεινόμενος νόμος πρέπει να τεθεί σε ισχύ.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ δήλωσαν ότι συμφωνούν με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Η εκπρόσωπος της ΠΕΟ διαφώνησε με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γιατί, όπως υποστήριξε, με τις τροποποιήσεις που ενσωματώθηκαν σε αυτό ικανοποιούνται τα αιτήματα των εργοδοτικών οργανώσεων και των ασφαλιστικών εταιρειών αγνοώντας τις απόψεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων. Ειδικότερα, διαφώνησε με την απάλειψη της υποχρεωτικής ένταξης εργαζομένου σε συνταξιοδοτικό σχέδιο που προσφέρει ο εργοδότης του, τονίζοντας ότι το πνεύμα της Οδηγίας είναι η αναβάθμιση της εποπτείας των ταμείων συνταξιοδοτικών παροχών. Περαιτέρω,

εξέφρασε την απαρέσκειά της για το γεγονός ότι, ενώ οι πρόνοιες του αποσυρθέντος νομοσχεδίου ήταν το αποτέλεσμα κοινωνικού διαλόγου, σε μεταγενέστερο στάδιο η εκτελεστική εξουσία υπαναχώρησε έπειτα από τις αντιδράσεις των εργοδοτικών οργανώσεων.

Ο εκπρόσωπος της ΣΕΚ εξέφρασε επίσης την απαρέσκειά του για τη διαφοροποίηση των προνοιών του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε σχέση με τις πρόνοιες του αποσυρθέντος νομοσχεδίου, τονίζοντας ότι αυτό αποτύπωνε τη φιλοσοφία της Οδηγίας και ενδυνάμωνε τον δεύτερο πυλώνα συνταξιοδοτικών παροχών.

Πέραν των πιο πάνω, οι εκπρόσωποι της ΠΕΟ και της ΣΕΚ υποστήριξαν ότι απαιτείται η τροποποίηση του κειμένου του νομοσχεδίου, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχιση του δικαιώματος των μελών των σχεδίων/ταμείων σύνταξης να δανείζονται από το ταμείο τους για οικιστικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς, όπως καθορίζεται στις σχετικές νομοθεσίες και κανονισμούς. Παράλληλα, οι ίδιοι εκπρόσωποι κάλεσαν την επιτροπή να επιφέρει τις αναγκαίες τροποποιήσεις στο κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να επανέλθουν οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονταν στο αποσυρθέν νομοσχέδιο.

Ο εκπρόσωπος της ΔΕΟΚ δήλωσε ότι διαφωνεί με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και ότι συμμερίζεται την πιο πάνω θέση των εκπροσώπων της ΠΕΟ και της ΣΕΚ αναφορικά με την ανάγκη επαναφοράς στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο των ρυθμίσεων που περιλαμβάνονταν στο αποσυρθέν νομοσχέδιο.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου δήλωσε ότι συμφωνεί με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και παράλληλα υπέβαλε γραπτώς στην επιτροπή εισηγήσεις για επιμέρους τροποποιήσεις, με σκοπό τη διασαφήνιση ορισμένων προνοιών του, καθώς και τη μείωση της γραφειοκρατίας.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου δήλωσε ότι, σε περίπτωση που θα εκδοθούν από τον Έφορο Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών

Παροχών οδηγίες που να ρυθμίζουν θέματα αναλογιστικής φύσεως, απαιτείται η διεξαγωγή διαλόγου στον οποίο να συμμετέχει και ο σύνδεσμός τους.

Η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει αρχίσει διαδικασία παράβασης εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας λόγω μη συμμόρφωσής της με τις διατάξεις της υπό αναφορά Οδηγίας, η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αιτιολογημένης γνώμης, έκρινε σκόπιμο να προωθήσει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο στην ολομέλεια του σώματος όπως αυτό κατατέθηκε από την εκτελεστική εξουσία, αφού δεν της παρέχεται επαρκής χρόνος για μελέτη των προνοιών του, καθώς και των εισηγήσεων για τροποποίησή του που υποβλήθηκαν ενώπιόν της από εμπλεκόμενους φορείς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του εν λόγω νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

5 Φεβρουαρίου 2020

Αρ. Φακ.: 23.01.061.014-2020

κλ.χ/χχ